

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАВЛЯ

Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета
Преосвященним архіпастирем, боголюбивим
пастирем, чесному чернецтву та всім вірним
Української Православної Церкви Київського Патріархату

Дорогі браття і сестри! Христос народився! Славимо Його!

Кожного року ми святкуємо Різдво Христове — найвеличніше свято всього християнства, бо Син Божий, будучи Творцем світу, принизив Себе і став людиною. Що це означає? Це означає, що величний, незбагнений і неописаний Бог не тільки наблизився до людини, а, смиривши Себе до безмежності, з'єднався з людською природою.

Для чого Син Божий втілюється і став людиною, у всьому подібною до нас, крім гріха? Треба серйозно задуматися над тим, заради чого Бог став людиною. Може, заради того, щоб дати людям моральний закон? Ні! Бог дав цей закон через Мойсея. Крім того, закон Божий написаний в серці кожної людини: совість є закон Божий. Може, Він прийшов, щоб зціляти хворих, воскрешати мертвих, творити добрі діла, захищати бідних і скривджених? Ні! І до Нього пророки творили чуда і навіть воскрешали мертвих. Для чого ж тоді Бог зійшов на землю?

Щоб побудувати рай на землі? Ні! Він, будучи Владикою неба і землі, перед славою Якого тремтить усе творіння, народився не в царських палатах, а в печері, куди вифлеємські пастухи загнали своїх овець. Він навіть не мав житла на землі. «Лисиці мають нори і птахи небесні — гнізда, Син же Людський не має де голови прихилити», — сказав про Себе Христос Спаситель (Мф. 8: 20). На землі неможливо побудувати рай, бо там, де панують гріх і смерть, не може бути ніякого раю.

Тож для чого прийшов Син Божий на землю? І чому народ на Різдвяні свята співає: «Ой, радуйся, земле, Син Божий народився!»? Син Божий зійшов на землю і став людиною, щоб знищити гріх і смерть у людській природі. Він прийшов, щоб примирити людину з Богом. Гріх перших людей суттєво змінив людську природу. І цю зміну ми відчуваємо не тільки в собі, але й в усьому людстві: тіло підкорило собі дух, хоча повинно підпорядковуватися духу. Матеріальні цінності стали вищими за духовні.

Син Божий народився від Пресвятої Діви і став людиною, щоб побудувати Царство Боже, тобто Царство духовне, де панувала б любов, а не ненависть; правда, а не кривда; милосердя, а не жорстокість; мир, а не ворожнеча; святість, а не гріх.

Якщо Син Божий став людиною, щоб подолати в людській природі гріх і смерть і побудувати Царство Боже, то чи досяг Він Своєї мети? Досяг! Доказом є християнство, яке змінило світ. Безліч святих в усі періоди історії людства чи не є доказом перемоги святості над гріхом? Усе, що є кращого у християнській цивілізації, — все це результат втілення Сина Божого і Його перемоги над гріхом.

Сутність християнства полягає в тому, що дух має підкорити плоть, а не навпаки. Матеріальні цінності повинні підпорядковуватися духовним. Сучасні християни відступили від християнських ідеалів. Панування матеріального в житті як окремої людини, так і в житті сучасної цивілізації в цілому стало ознакою нинішнього віку. Значна частина християн відступили від Христа і християнства.

Людство досягло великих успіхів у науці, технологіях — в усьому, що стосується матеріальних цінностей. Але яким жалюгідним стало духовне життя! Це навіть не потребує доказів, бо ми бачимо бездуховність на кожному кроці, щодня і всюди. І все тому, що християни забули, для чого Син Божий народився і став людиною. Все духовне стало для нас, християн, другорядним, а матеріальні цінності люди поклали в основу свого життя і діяльності. Не дивуйтеся, що діти не шанують батьків, а матері кидають напризволяще своїх дітей, правителі отримують владу не для того, щоб служити благу народу, а своїм власним інтересам. Нехай не виникає у вас питання, чому ми, українці, такі роз'єднані. Об'єднують любов, правда, мир, жертвність, а гріх і всіляке зло — тільки роз'єднують людей.

Браття і сестри! Пам'ятаймо, для чого Син Божий народився від Пресвятої Діви Марії у Вифлеємській печері! А я сердечно вітаю з великим святом Різдва Христового всю українську паству Київського Патріархату, наших братів і сестер Московського Патріархату, всіх християн України, а також українців в Америці і Канаді, Європі і Австралії і по всьому світу. Сердечно вітаю з Різдва Христовим Президентом України Віктора Януковича, уряд, Верховну Раду, українські збройні сили і весь український народ.

Будемо молитися, щоб Господь просвітив наш розум і серця світлом Своєї Премудрості і любові, щоб ніхто з нас ніколи не впадав у відчай. Будемо любити один одного і Україну нелицемірною любов'ю. Не забуваймо, що Бог є любов, і ця любов привела Його у Вифлеємську печеру і на Голгофський хрест.

Христос народився! Славимо Його!

ФІЛАРЕТ, Патріарх Київський і всієї Руси-України

РІЗДВО

Колись, ще до християнства, в Україні, у день зимового сонцестояння люди знали, що це є переломний період у природі. В цей час йде гостра боротьба добра і зла, постають поруч кінець і початок, бо 25 грудня день найкоротший, а ніч — найдовша. Давня людина вважала, що за народними легендами в цю ніч відкривається світ (світ

богів — небесний, світ людини — земний, світ підземних багатств та померлих предків — підземний). 25 грудня сонце вмирало, але потім знову народжувалося. Весел'я-янська богиня неба Коляда (коло-сонце) народжується, живе і вмирає щодоби і щороку. За річний цикл сонце проходить той же шлях, що й природа, і людина.

(Продовження на 2-й стор.)

Різдвяні обрядодіяння у музеї Олександра Середюка на Волині

О. Середюк

УКРАЇНЦІ
МОЇ...

РОКИНІВСЬКИЙ МУЗЕЙНИЙ ДОН-КІХОТ

35 років збирає Олександр Миколайович Середюк реліквії української минувшини, які стали житлом Муз у селищі Рокині, що в Луцькому районі. Натхненністю історика, завзяттям і обдарованістю, на порожньому місці, з чистого паперу його руками створено справжнє диво. Це — Музей історії сільського господарства Волині, єдиний музей такого типу в Україні. Всі експонати він зібрав власноруч, завдяки організаторським зусиллям та чисельним пішим туристично-краєзнавчим походам і експедиціям, мандрівкам і поїздкам, зустрічам із старожилами краю і любителями реліквій. І не один музей, а три: центральна експозиція, що експонується у семи залах в приміщенні Рокинівського будинку культури, експозиція просто неба — «Козацький зимівник» та Музей вітряних млинів у вітряку.

зею (понад 500 м²). Колегія Міністерства культури України відзначила його роботу і у 1983 році присвоїла музею почесне найменування «Народний музей». В Департаменті інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки одержав О. Середюк свідоцтво авторського права на наукову розробку стаціонарної експозиції музею та експозиції просто неба.

Тут кожен камінчик, кожен, здавалося б, незначний осколок сивої давнини відкриває таємничу завісу історії. Цей дивовижний музей він створив самотужки. Лише в оздобленні та художньому оформленні тематики йому допомагали фахівці: художники, столяри, скульптори, яких він сам шукав і підбирав для втілення своїх ідей по реалізації наміченого і затверженого плану. Все інше — результат власних здібностей, пристрасної характеру, творчої непосидючості й таланту, старання і фанатичної закоханості у свою справу. Як казковий герой з чародійною паличкою, так і він своєю натхненною працею воскрешає національне минуле, що з такою безкорисною любов'ю зібрано ним у музеї.

Олександр Миколайович свою роботу спрямовує на те, щоб усе, що є в музеї, вивчалось, а не лише

експонувалося, щоб розвинути у відвідувачів живе сприйняття архівного матеріалу.

Крім того, в музеї О. Середюк започаткував вивчення й відтворення родинного і суспільного життя українців, яке супроводжується проведенням різних обрядів. Так, уже кілька років підряд в експозиції просто неба, з ініціативи Олександра Миколайовича, односельчани й гості мають можливість взяти участь у таких святках, як «Андріївські вечорниці», в обряді «Охризування», трудовому частуванні «Щоб хліб родив», «Різдвяний вечір — свят вечір», «Колядки, щедрівки», «Колодію — маю на тебе надію», «Ярило — весняне рівнодення», «В ніч на Купала» та інших. За його сценаріями Волинськими та українськими телеканалами знято відео-стрічки, сюжети, які часто демонструють на телеекранах Волинського і республіканського телебачення.

(Продовження на 14-й стор.)

**ТИ, КОНИКУ ВОРОНЕНЬКИЙ,
НЕСИ ТА ГУЛЯЙ!**

ПІСНЯ РОКУ

*Іхав козак за Дунай,
Сказав: «Дівчино, прощай!
Ти, конику вороненький,
Неси та гуляй».*
«Постій, постій, козаче,
Твоя дівчина плаче:
Як ти мене покидаєш, —
Тільки подумай!»
«Білих ручок не ламай,
Ясних очок не стирай,
Мене з війни зі славою
К собі очідай!»

*«Не хочу я нічого,
Тільки тебе одного,
Ти будь здоров, мій миленький,
А все пропадай!»*
Свиснув козак на коня:
«Зоставайся, молода!
Я приїду, як не згину,
Через три года!
Тебе ж, мила, не забуду,
Поки жив на світі буду.
Коли умру на війні —
Поплач обо мні!»

2014

Січень	Лютий	Березень	Квітень
пн 6 13 20 27 вт 7 14 21 28 ср 1 8 15 22 29 чт 2 9 16 23 30 пт 3 10 17 24 31 сб 4 11 18 25 нд 5 12 19 26	3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 1 8 15 22 2 9 16 23	3 10 17 24 31 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 1 8 15 22 29 2 9 16 23 30	7 14 21 28 mo 1 8 15 22 29 tu 2 9 16 23 30 we 3 10 17 24 th 4 11 18 25 fr 5 12 19 26 sa 6 13 20 27 su
Травень	Червень	Липень	Серпень
пн 5 12 19 26 вт 6 13 20 27 ср 7 14 21 28 чт 1 8 15 22 29 пт 2 9 16 23 30 сб 3 10 17 24 31 нд 4 11 18 25	2 9 16 23 30 3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 1 8 15 22 29	7 14 21 28 1 8 15 22 29 2 9 16 23 30 3 10 17 24 31 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27	4 11 18 25 mo 5 12 19 26 tu 6 13 20 27 we 7 14 21 28 th 1 8 15 22 29 fr 2 9 16 23 30 sa 3 10 17 24 31 su
Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
пн 1 8 15 22 29 вт 2 9 16 23 30 ср 3 10 17 24 чт 4 11 18 25 пт 5 12 19 26 сб 6 13 20 27 нд 7 14 21 28	6 13 20 27 7 14 21 28 1 8 15 22 29 2 9 16 23 30 3 10 17 24 31 4 11 18 25 5 12 19 26	3 10 17 24 4 11 18 25 5 12 19 26 6 13 20 27 7 14 21 28 1 8 15 22 29 2 9 16 23 30	1 8 15 22 29 mo 2 9 16 23 30 tu 3 10 17 24 31 we 4 11 18 25 th 5 12 19 26 fr 6 13 20 27 sa 7 14 21 28 su

НЕМОВ ЗИМА СПЛЕЛА УЗОРИ...

Майстриня народилася в Бресті у родині військовослужбовця. Однак багато років прожила в північних краях Росії, де снігами замитається все навкруги надовго. Там жінки з давніх-давен, закінчивши всі роботи в полі та на городі, не сиділи в холодні зимові місяці склавши руки. Морозні узорі на склі в їхніх складних і хитромудрих сплетіннях ниток — бавовняних, шовкових, лляних, вовняних і капронових перетворювалися в серветки, скатерті, хустки, комірці для плаття чи блузки — красиво і корисно, як сказав поет.

Галина Богданова також взяла в руки коклюшки — палички, які виготовляються з ялини, клена, вільхи чи берези, а також із пластмас і слонячої кістки, подібні на бігуді, на які намотуються нитки для плетіння мережива. Воно називається подушним або вологодським. Потім освоїла фріволіте — техніку створення візерунків за допомогою спеціальних човників або голки з тупим кінцем. Це ажурне вузликове рукоділля вимагає мінімум матеріальних затрат, трохи терпіння і обновка для одягу та дому — готова. Таким способом можна виготовити й різноманітну біжутерію: сережки, браслети, кольє, броші, маски, рукавички. Це народне ремесло для всіх — від молодшого до старшого віку.

Свою першу колекцію ручного мережива Г. Богданова показала на виставці у Воркуті. Його сліпучо-біла сніжність з відтінками Північного сьйва, благородна виразна стриманість з переїздом майстрині в Крим збагатилася новими відтінками південного ландшафту і колориту. В жорстку заданість паморозі та ялинкових гілочок все частіше

На вигляд — як сніжинка, а візьмеш у руки — не тале, тепло огортає долоні, все єство і душу. Так можна сказати про кожен із більш як двадцяти декоративних виробів, що демонструються в ці морозні зимові дні на виставці «Снігові узорі мережива»

вплітали пелюстки троянди, пір'їнки павича, голівка соняшника. З її артефактами інтер'єр будинку наповнювався красою і теплом. А коли народився другий внук, всі медсестри пологового будинку в Севастополі просто ахнули.

— Подивіться, в чому в нас дітей додому забирають, — сказали вони колегам.

Захоплення медперсоналу викликав одяг немовляти, який Г. Богданова оздобила ручним мереживом.

— Ця техніка найближча до плетіння косички, — говорить вона. — Хвостики ниточок перекладаєш багато разів на свої місяці.

І немов тчеться мотузочками, кісками, сітками нове ажурне полотно. Чудо-майстерність! На один виріб у рукоділлі іноді йде місяць-два часу, півроку, а «Білий квадрат», наприклад, створювався цілих два роки. Показує ще одну серветку на стенді, яку плела довгодовго, а закінчила 3 березня, зробивши таким чином собі подарунок до Міжнародного жіночого дня.

Сину, коли йому виповнилося чотирнадцять років, також подарувала виготовлену власними руками доріжку. Для цього обрала німецьку техніку.

А взагалі майстриня до тонкощів знає всі особливості вологодських, в'ятських та інших класичних слов'янських узорів, їхню відмінність від європейських. Ознайомившись із зразками ремесел, що демонструються в комплексах різних етнічних груп півострова в Кримському етнографічному музеї, вона знайшла елементи рязанських візерунків в оздобленні кримськотатарського жіночого головного убору — марами. Потім повторила їх власноруч. Для цього їй, правда, довелося розробити ескіз нової схеми плетіння.

Г. Богданова так і працює: новий узор спочатку виникає в уяві, потім моделюється на папері і після цього втілюється нитками у виробках, витончених, як художня ювелірна в'язь. Вони створюють особливу ауру гармонії, в якій хочеться

говорити віршами, що і зробив ведучий презентації виставки, заслужений артист Автономної Республіки Крим Аркадій Вакуленко. А відомому кримськотатарському співаку, заслуженому артисту України Рустему Меметову мереживо майстрині, за його словами, навіяло спогади про дитинство, яке пройшло під Тулою. У ньому він побачив красу лісів на Валдайській височині, сніжних зим Підмосков'я. Очей не відірвати від польоту рукотворних сніжинок! Своє відчуття захоплення артист передав вокалом, мистецтвом якого майстерно володіє. В його виконанні прозвучали російський романс «Я зустрів вас», кримськотатарська мелодія в ритмі танго та арія Петра з опери українського композитора М. Лисенка «Наталка Полтавка».

Щоб краса мережива й далі жила і не вмирала, Г. Богданова навчає цьому древньому рукоділлі інших. У неї багато учениць.

— І мене привела в Гільдію мереживниць Севастополя, — сказала Тамара Обринська, композитор, поетеса і майстер фріволіте. — Це заняття — як добровільна тортура: сидиш, в'яжеш вузлик за вузликом так довго, що може й спина заболіти.

Однак результат вартий затрат. Дивилася і не нарадуєшся! Підходжу до панно «Нарцис»: маленька картина, однак скільки в ній ніжності та інформації! Це новий напрям у мереживоплетінні. І немає кінця цьому білосніжному серпантину. Над коклюшками пальці літають і узорі, як пісні слова, нитки тонкі спітають. Здається, що це розсипи сніжинок зима сплела в тонке мереживо сама.

Валентина НАСТІНА

ОФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Український театр», «Театральний концертний Київ», «Музика», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язу України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. **Довідки за тел.:** (044) 498-23-64; **e-mail:** nvu.kultura.porhun@gmail.com